

Talibnam. ^{apromete}
approbatum semel reprobari non potest 148. 13
quod semel placuit anglis dissolvere non debet p. 29. num. 4.

1 To
2 Co
3 Sre
4 tu
5 Mo
6 De
7 Ey
8 ad
9 Mo
10 No
11 de
12 R
13 Mo
14 Es
15 B
16 de
17 Ra
18 W
19 A
20 A
21 /
22 /
23 /
24 d
25 /
26 /
27 /
28 /
29 /
30 /
31 /
32 /
33 /

L. 9
M. 6 10

2271

80

Q. D. V. B!

De

POLITIA

constituendâ pariter ac conservandâ,

In Electorali ad Albim

PRÆSIDE

M. ADAMO EZLERO,

publicè disputabit

ad. d. 23. Junj A. C. c15 l5 c LII.

BENEDICTUS GRUBS

Wittebergenfis.

Ex Officina Typographica Johannis Röhneri.

D. D. D.

216

2

Alumnorum Electoral. Saxonorum in in-
cluta Witteberga gravissimis Ephoris,

V I R I S

Plurimum Reverendis, Amplissimis ac Excellentissimis

DN. ABRAHAMO CALOVIO, S.S. Theol.

D. ac P. P. Consistorii item Ecclesiastici Assessoris, & Circuli Electoral. Saxon. Superintendenti generalissimo.

DN. JOHANNI MEISNERO, S.S. Theol. D.

& P. P. ejusdemque Collegii pro tempore Decano spectatissimo.

DN. AUGUSTO BUCHNERO, Poes: ac e-

loquentiæ P. P. eidemq; incomparabili, ut & Collegii Philosophici atque totius Academiæ Seniori venerando.

Nec non

AMPLISSIMO VIRO

DN. BENEDICTO Straußen/ Ser: El: Sax.

Quæsturæ, quæ hic est, Præfecto, Patri optimè merito charissimoq; suo, semper honorando.

Sic &

AMPLISSIMO atq; EXCELLENTISSIMO VIRO

DN. JOHAN-ERICO OSTERMANNO,

Græcarum literarum P. P. celeberrimo, Adfines suo & studiorum Promotori observantèr colendo,

Specimen hoc industriæ Philosophicæ primum-
publicum, observantiæ & honoris debiti causa

D. D. D.

*Clarissimi ipsorum Nominis devotissimus
cultor*

Benedictus Strauß.

I. N. J.

Cum corrumpti putetur Imperium, ex præclara Taciti sententiâ, ubi multis in id inquirere licet, factum est, ut suo nunquam destitueretur calculo Sallustii ad Liviam monitum, non constare melius imperandi rationem, quam uni si reddatur. Neq; nobis per calcatum regis sanguinem concedere adversas in partes volupe est, quibus ad divinitatem nihil videtur accedere propius, quam cum unus admoderatur imperii habenas. Id verò negari simul haut potest, regio adfuetam sceptro non esse terram omnem, nec omnem ubiq; populum unius stare arbitrio velle aut cadere. Speciosum est ac dulcè Libertatis & æqualitatis nomen, quod populari imperio dum prætextitur, capit homines facile & tenet, ut exploso singulari regimine, rerum summam multis concedant. Hinc plebi decernitur honor, qui ad optimos spectat, & exturbatur velut intolerabile Principis solium, quod devotissimo animi cultu ad unum omnes adorabant antè. Quo semper successu tentatum hoc sit, aut tentetur hodie, non disquiremus ex hoc loco. Sufficit nobis, quod invaluerit dudum res in observationis politicæ usum, quam dissertationis nostræ constituimus hæc vice argumentum. Ad cujus pertradtationem citra ambages nos accingimus nunc, sed cum voto, ut felix ac faustum esse jubeat DEUS!

THES. I.

Duo in antecessum excutere operæ pretium est, quorum unum nomen, alterum rem ipsam concernit. Politiam indigitamus eam reipubl. speciem, de quâ dicturi sumus, non laxiori isto sensu, quo ordinem notat cujuscunq; cœtus in hominum societate; sed qui in populari obtinet imperio, eoq; justo ac recto. Aliis placet liberam appellare civitatem, libera item Civitatis statum, Rempublicam, aut etiam Democratiam.

De quibus postremum non admittimus eo significatu quo Politia nostrā vel latius est vel Eidem tanquam labes & aberratio solet opponi.

II. Circa rem illud expendendum ante omnia, num in censum Rerum publ. & bonarum quidem referri mereat Politia. Sunc quibus cum Platone Aristoteles negotium facessit, quorū his popularem statū omnem vitiosum, ille inter bonos pessimum, inter pravos optimum asserat. Sed, quicquid de interpretatione, quam menti tantorum Virorum adversam faciunt prorsus, quicquid etiam sit de difficultatibus, quibus implicitam hanc formam non negamus simpliciter, certum nobis est ac indubitatum, recte referri Politiam in numerum Rerum publ. rectarum. Potest quippe & hoc ordine derivari salus publica per imperantium sollicitudinem in singulos; quod factum est olim, & sit hodiē alicubi non sine Civitatis incremento.

III. Quod si accidat non raro per hominum malitiam, ut sicut cæterarum rerum publ. rectarum, sic & hujus excellentiam optare potius, quam invenire liceat in terris: sufficiet tamen ad hujus Philosophiæ usum, ut ea velut meta ponatur, quam quò attingant propius respubl. eò æstimentur meliores; deteriores verò habeantur, quæ ab hoc scopo quàm longissime aberrant.

IV. Quibus præmissis ita delineamus Politiam, ut dicamus esse *Rempublicam simplicem, in quâ summa potestas penes populum est, bonum publicum spectantem*. Quod ut intelligatur plenius, conabimur præstare per ea, quæ de constitutione pariter ac administratione hujus Reipubl. subjiciemus.

V. In constituenda Politia operam navare oportebit iis, quæ ad Trojam hanc ædificandam concurrunt, & quæ civitati huic præbent originem. Non errabimus autem vehementer, si Naturæ adscribemus primū. Cum enim ex instinctu naturæ conjungerent ædes suas æquæ ac vires propulsandorum communiter malorum causâ homines, id consentaneum naturæ quoq; videbatur, æqualiter partiri operas, & æquali simul frui dignitatis pretio.

VI. Atq;

2245.
VI. Atq; hoc ferè tantò lubentius, postquam factum unius ac crudelitatem experti per indignitatis non unius tolerantiam didicerant, quàm sit difficile pendere ex arbitrio unius, ejusque ductum atq; autoritatem tanquam oraculum vereri. Factum indè non rarò ut à regni alicujus lapsu ac conversione initium poneretur & fundamentum Politix. Præcipuè cum vel belli aut alio acquisitionis jure ac titulo potestatem cape- ret populus in alios ac sibi subjiceret, non aliam, quàm quâ ipse gauderet, formam in subactas civitates introduxit. Viguit ira sub Athenensium auspiciis & fortunâ, Democratia, pro quâ Oligarchiam firmabant Lacedæmonii, quos suos & in de- victis gentibus delectabat status.

VII. Nec illicitum hoc Monarchis aut uno pluribus Im- perantium est, ad Libertatem ita & omnium arbitria revocare rerum summam ac novam Politiam condere; Sed si populus alterius dominiò jam subjectus, veteris ac approbati per tem- pus imperii exosus in laxitatem vindicare se & ad arbitrium suum revocare Majestatis jura tentaret, id foret tanti, quod ap- probati à nobis haut posset. Quamquam enim jucundum Libertatis vocabulum, potior esse tamen debebat obsequii gloria, quæ una relicta omnibus est, qui subjectos alterius vo- luntati se agnoverunt semel. Invalescunt sæpè vitia Regum & tantum nò in tyrannidem excrescunt; nò tamen agnoscunt tribunal inter suos, ad cujus rigorem examinentur, & ex ve- sana plebis lubitù puniantur. Quæ licet parum grata vi- deantur popularibus animis & sceptri regalis hostibus, certa tamen sunt, & quæ adversus omnes secus sentientium minas ac machinâs stant inconcussa.

VIII. Aperuimus portam per quam ingredi liceat ad im- perium politicum universis, nunc videndum etiam de pote-estate quam habeant ingressi, & administrationis, cui insistere debeant, ratione. Non minorem verò tribuimus Populo no- stro potestatem, ullâ ex parte, quam quæ Regis in regno, aut Optimatum in Aristocratia esse solet, verbo summam. Rem- publ. enim dicere, & potestatis plenitudinem non concedere, est destruere unâ manu, quod dederis alterâ. Potestas character Imperii est, quo nullus uspiam certior.

IX. Describitur hæc alibi per partes & jura sua, ferendi nempe leges, constituendi Magistratus, cudendi monetam, inferendi & componendi bella, & id genus alia. Omnia hæc sive in profanis versentur sive circa sacrorum dispositionem sint occupata, residere penes universos dicimus; nec attrecta nisi à privatis aut singulis, nisi ex istorum consensu, possunt impunè.

X. Incongruum verò videtur multis, ad universos, & eos indivisim spectatos collocare potestatem omnem, cum futuri hæc ratione non sint, qui parentium subeant partes. Turbato autem & sublato ordine hoc, qui inter imperantes & subditos est, nè cogitari quidem posse rempubl. Verum desinant mirari in re facili & expedità satis. Sciendum, diversimodè se habere politicos cives, & aliter si conjunctim consideres, ac si seorsim. Conjunctim summi plenissimè Majestatis jura possident, sed dum per quosdam eadem exercent, fit ut in distinctas eant classes, & ex iis capiant quidam summum rerum judicium, coram universi populi concilio tamen & ipsi, sicuti necessum fuerit, sistendi; cæteri interea obsequendi lege teneantur.

XI. Cæterum arbitrarii sunt, per quos ab universitate ad paucos devolvitur imperii moles. modi, ex quibus electio frequentata maximè, eaque per suffragia non tantum, sed & per sortes. Illud forè, ut felicitiùs instituatur Politicæ administratio per eos, qui digniores ad istam provinciam videntur; hoc plebis causà, ne per o hunc exclusum quenquam existimet. Atq; ita liberati, isto autem modo perpetuitati hujus Reip. consultum putant.

XII. Soler verò Electio isthæc interdum liberior esse, interdum astrictio. Liberioris argumentum est, ubi omnibus promiscuè patet aditus ad magistratum, non habità ratione qualitatè ad tale munus requisitæ. Secùs se habet alter electionis modus, ubi ex omni quidem ordine popularium leguntur Magistratus, sed ita ut major habeatur ratio personarum idonearum, quod ajunt in Belgio fieri hodiè.

XIII.

2297.
XIII. Idonei autem præ cæteris erunt in republ. qui amantes sint patriæ non tantum, sed præcipue hujus formæ. Qualem Servilium, T. Quinctium, Menenium, Virginium & alios laudat historia. Unde & peregrinis hæc loci non facilis accessus, & qui alienis & à popularis ingenii oppidò diversis moribus pollent. Non enim hic adfectus ille viget, quo inquilinos Patriæ suæ obstrinxit à teneris natura. Absint igitur Claudii, habeant alibi res suas Furii, & Manlii, qui cætera optimi & incomparabiles Viri, modò in liberâ republ. vivere eis contingeret nunquam.

XIV. Id verò & ex usu publico hæc fuerit, si secundum leges administranda concedatur magistratibus republ. & ad tempus. Vincula Civitatis leges sunt, sine quibus nulla contineri societas potest, eò sanctius habenda ibi, ubi intra limites suos se continere debet potestas, non sine detrimento universorum liberius justò dominari ausura. Fas etenim ut ad Civitatis præscriptum componat se, qui ab eâ inter æquales suos illustrior factus, ut saluti consulatur communi, non gloriæ inani aut domesticæ utilitati.

XV. Temporariam præterea volumus dignitatem istam, ut per vices & imperent omnes & parent, quod libertatis est argumentum. Declinabitur hæc ratione invidia, certo certius emeritura, ubi à functione splendidiore abarcerentur nonnulli; & præcavebitur pariter, nè quis ex diuturniore perpetuam sibi ac propriam faciat potestatem. Vix enim est quicquam, quod inimicum adeò sit Politico regimini, quàm administratio nis perpetuitas, præcipue si penes Cæsares aut Pompejos sit arbitrium rerum. Non ergò longa sit uni dominatio, aut in eas reip. partes, quæ cum potentia armatæ, nisi fortè turbatus Patriæ status poscat hoc, ubi Dictatore opus est sæpe, ac necessum, ut unum Imperii corpus unius animo regatur.

XVI. Ex quibus dignosci posse autumamus, quomodo ab uno aut uno plurium gubernatione discriminetur hæc imperandi forma. id ostendendum quoque, quâ scilicet ratione à pravâ plebis dominatione, quam Democratiam vocant, abeat, quod ex notatione finis optimè licebit colligere. Omnium
hic

hic & ita totius Civitatis utilitas est, quæ & suprema lex, à quâ recedendum gubernatoribus politix neutiquam, esse perpetuò debet.

XVII. Quæ etsi non uis promoveri possit modò, quos omnes determinare hic non licet, & ejus præcipuè est, qui ad elavum sedet, in omnes amplificandæ salutis publicæ occasiones intentus; tamen feliciter satis habebunt omnia, si æqualitas servetur illibata, & suis libertati constet honos, quæ fulcra hujus reipubl. dixerimus non malè.

XVIII. Equam hîc volumus omnium conditionem, non qualem Lycurgus olim, cujus illustre in græcâ historiâ nomen est, intendebat nequicquam, ad interitum propè perducens Rempubl. Spartanam, æquatione honorum; & tentavit eodem fere successu Phaleas. Quis enim invidet felicitatem iis, quibus & finxit de meliore tuto pectus & instruxit doribus coelum, ut prospicere non tantum sibi de vitæ instrumentis possint, sed & quæ ad splendorem faciunt, facili negotio parare? Quis interdicit jure donationes, aut præscribat certum procreandorum liberorum numerum? quod nisi fiat, æqualis ista honorum possessio non obtinebitur.

XIX. Rectius interpretabimur istam æqualitatem, de potestatis paritate, & animorum eademvolentium consensione. Tale nimirum & à Laſtancio consilium æqualitatis inducendæ suppeditatur nobis. Qui vult, inquit, homines adæquare, non matrimonia, non opes subtrahere debet, sed arrogantiam, superbiam, tumorem, ut illi potentes & elati pares esse se etiam mendicissimis sciant. Detraçtâ enim divitibus insolentiâ & iniquitate nihil intererit, utrumne alii divites, alii pauperes, cum animi pares fuerint.

XX. Utut verò alibi sua eminentiori & ex arbitrio agere suetæ indoli dignitas sit; in nostrâ tamen civitate perit ingenii sublimioris laus, etiam cum quid egregii ab eo præstitum est, quod vel ex Neporis Miltiade constare potest. Paucis nempe honoribus afficiuntur facta ista, à quibus commodum æquè ac periculum, nisi cautè tractentur, & omnes opprimendæ æqualitatis causæ præscindantur. Secura quippè hæc esse
non

2249.
non potest, nisi quando suis velut librata ponderibus in partem neutram præponderat, & æquo se jure complectitur.

XXI. Hæc mente Iaram Thebis existimo legem, quæ morte multabat, si quis imperium diutius retinuisse, quàm lege præfinitum erat. adversus quam cum admitteret quid Epaminondas, quatuor mensibus diutius, quàm populus jussisset, gereas imperium, venire in judicium necesse habuit, non absque capitis periculo, nisi Eloquentiâ esset servatus, quâ nemo Thebanus ei par erat. Atq; hæc ipsissima causa est, ex quâ conferendam ad tempus Politicæ Præsidibus dignitatem publicam censuimus supra. Imponit enim mortalibus fortuna, si indulgentior sit, & ad usus diuturniores concessa. Crescit simul cum eadem virtutis propriæ opinio, quæ publici oblita auspicii ad sui mensuram metitur omnia, & quâ vindicare debebat arte Partiam, præcipitat in exitium. Magna adeo, quod Livius habet, libertatis custodia est, si magna Imperia diuturna esse non sinas, & temporis modus imponatur, quibus juris non potest.

XXII. Mirum propterea non est, quod in hoc Civitatis genere licentiùs vivere nobilitati non permittatur. Æquis enim oculis adspiciunt raro plebis æquatam autoritatem, quos eminentia generis supra aliorum sortem evexit. nec patiuntur contemni se facili, quibus paria civitatis beneficia. Hinc rixæ paratæ & lites per quas interitus mirum quantum acceleratur, quæ suffocandæ maturiùs paulò, & antequam in incendium prorumpant. De Argentoratensibus referunt, quod, cum fortè incendium oriatur, aut ob hostis incursum ad arma provolandum, universa nobilitati interdictum sit, extra ædium munimentum conspici, aut in plateâ deprehendi. Quod & de Florentinis annotarunt alii. Ita enim lege promovenda erat tranquillitas civium, quæ quantum capit ipsa damni, tantum ad everisionem aut conversionem hujus status importat.

XXIII. Equidem non negamus profus, inter arcanas imperandi artes numeratum esse à Catone propositum serendi inter cives lites, ut exploraretur subditorum ingenia, in quâ defleant

B

flectant

sediant partem, & quæ latebat ante animorum propensio, in apicum producat: aut etiam ut atterantur sua ipsorum vi potentiores in rep. Viri; sed dubito multum, num tentare idem hic liceat, ubi præstat paucissimas esse lites, & si fieri possit, planè nullas. Etenim seditiones & bella infestina componi sanè vix possunt, nisi Imperio ad unum devoluto, quod ex Romæ reipubl. vicissitudinibus observavit Tacitus. Non licet verò pervidere, quæ salva ac integra esse possit universorum auctoritas postquam unius invaluit dominatio.

XXIV. Præclara sunt quæ in Argenide Barclajus habet: non est validius vinculum, quo Cives in officio contineantur, concordia subditorum. Ad quam conservandam debet Princeps summo studio & operi, eoque majore incumbere industria, cum persentiscat factionum suscitabula expressè appetere salutem vitamque illius, qui est cum imperio. Quæ ut ad stabiliendam Principatus vim subjiciuntur rectè: ita non minori cum curâ habenda sunt in politia, in quâ discordia dolores sunt reipubl. parturientis magnam ali-quod regnum.

XXV. Faciet autem ad concordiam Civitatis non parum, si crebrò instituantur conventus Civium, ubi de summâ rerum deliberetur. Qui temeritatis apud plebem invitamenta dicuntur alioquin non malè, sed extra nostram politiam, in quâ id præstant ut connectantur magis civium animi, qui omnia ex communi Consilio patari vident.

XXVI. Quod si turbulenta adeò Capita nonnullorum fuerint, quibus compositis rebus spes nulla, omne verò in turbido consilium, juvabit sancire leges in litigatores, quibus coercetur pessima rixandi libido. Vestigia legere fas est in antiquâ historia, quæ premere hodiè placuit Belgis fœderatis, qui multæ loco vestigal imposuère temerè litigantibus, ut corrigere simul corruptos seculi mores & publicas ararii opes adaugerent.

XXVII. Præterea & à divitiis metuendas habet insidias Reipubl. nostræ æqualitas. Fastus inest opulentioribus & pecuniam sequitur superbia, inde nascitur contemptus, qui cum

2281
eum inter pares toleratu difficilis sit, invidiæ causa est, & earum rerum per quas ad incitas redigitur respublica. Nam cum graviter inter se populus ac divites contendunt, quibus verbis Aristotelis locum illustrat Heinſius, siue hi superiores abeant, siue illi, non expectandum est, ut æqualitatis rationem in Republ. habere possint, aut ut in commune consulant, vel medium sectentur. Sibi enim utraq; pars vincit, ideoq; præmium non aliud existimant victoriæ aut spectant, quam ut potestatem in se ac imperium quæcunque ratione transferant ac modo. Ideoq; popularem alii, alii paucorum inducunt statum.

XXVIII. Minus quidem patet aliorum fraus, sed nocet tanto magis, qui auro sibi emunt adfectum multorum, in totius reip. perniciem, & largitionibus effusis libertatis oblivionem inducunt incautis, & in servitutem trahunt. Quo in genere præcellerat Caesar olim, qui publicè privatimq; nihil horum intermisit, donec Curionis operâ adjutus libertati finem daret, quod Philippum antè & Pisistratum fecisse quoq; memorant historiæ. Sed ut absq; suspitione non esset ista Liberalitas in liberâ republ. ita sub censum revocanda opulentia profusa est, & incidendi nervi, quibus ad sublimius fastigium transitur. Poterit indè parari subsidium pro indigentioribus, qui omni etiam spe sublevandi sunt, nè necessitatis vi adacti ad novas res moliendas animum applicent, & ad movendum statum operas suas promtè conferant, eminere insolentius cupientibus.

XXIX. Libertatem, de quâ tandem verborum aliquid faciendum, malè quis per peccandi licentiam interpretabitur, ex qua non dicat tantum, quæ velit quisque, sed & faciat. Hæc enim non boni sed pessimi & ad interitum ituri status foret species. In ipsâ autem libertate, è Platonis sententiâ, utilissimum habetur, ab alieno arbitrio dependere, neq; omnia quæ facere libet, licere, quod nulla major peccandi illecebra, quàm peccati impunitas detur.

XXX.

257
XXX. Quare intactam vitiis libertatem & periculo servi-
tutis vacuam pronunciamus, quando nemini præcludunt ad-
itum ad fastigium, in quo agunt ipsi rerum arbitri, sed tradunt
aliis lampada, ubi tempus & leges movent: in ipso autem im-
perii cursu ita componunt se, ut nihil, nisi quod profuturum
publicè vident, audente præsumant. Modestiam juxta ac pru-
dentiâ contententes in tantâ splendoris veneratione, ut re-
rum nobiliter gestarum gloriâ & civitatis liberæ applausu ab
imperio discedant. Admirandum hoc nomine Iphicratem
fiteremur aut Timoleonta aliquem placatis in se suorum ci-
vium animis ad senectutem progressos, nisi finienda hic esset
Civilitatis delineatio. Summa dicendorum est, Libertatis
animam ac robur in legibus positam esse, quas ut simulatâ qui-
dem Oratione, sed in liberam civitatem felicissimo consilio
sanctè & custoditè habendas monebat Augustus; ita salvis iis,
munitum tam probe statum hunc asserimus, quem convellere
nemo audeat facile vel possit.

Deo Gloria!

XXX

libri Studioforum in Musaeum collati, pro pignore non sunt pag. 1019.
donata à Leticia Studioforum causa Filio, non sunt post mortem Leticis
conferenda. pag. 1263. aliter in dote se habet.

00 A 64/14

ULB Halle

3

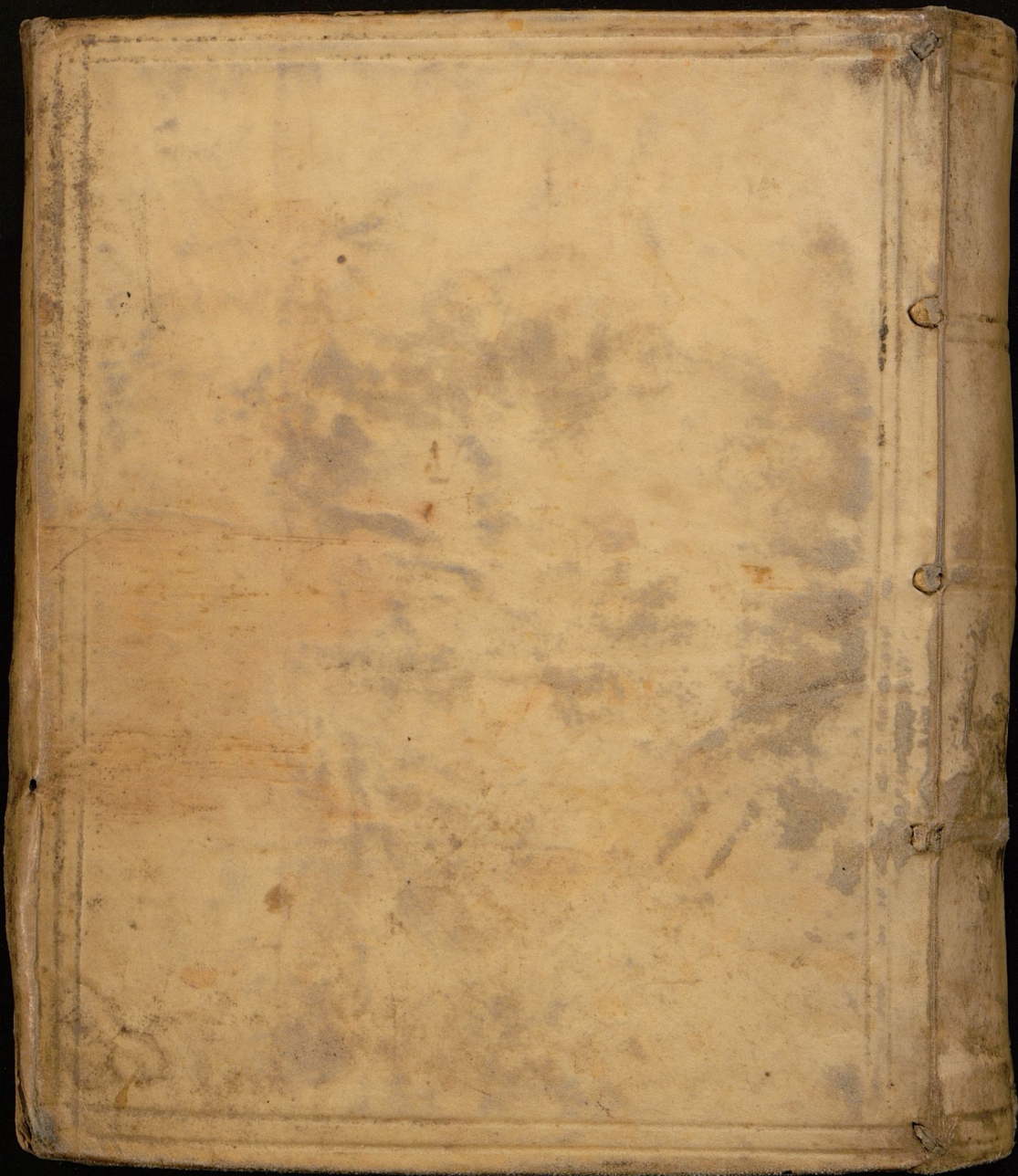
002 928 094

R

10 17

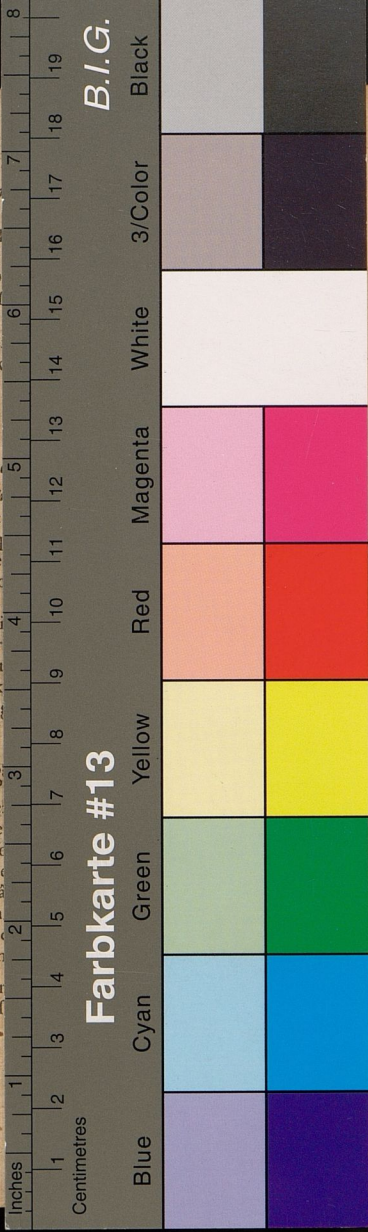

um
ESP
Comm
im re
dum
clare,
lis. O
ando
autus
vam d
ola fa

On.R
Amic
is nec
ceps q
More
ulo co
LGE
ii testi
ini Pr
ferpei
mes ex
ras lin

um
radis P
as res e
vires e
u nod
o vince
pulcrā
n dign
scet,
ia Prin

ndo an
f
I

2271

80

Q. D. V. B!

De
POLITIA

constituendâ pariter ac conservandâ,
In Electorali ad Albim

PRÆSIDE

M. ADAMO EZLERO;

publicè disputabit
ad. d. 23. Junij A. C. clb Is e LII.

BENEDICTUS GRUBER
Wittebergensis.

Ex Officina Typographica Johannis Röhneri.

217
L

